

Nagrane: do Polski przemycono rosyjskie drewno o wartości 669 mln euro

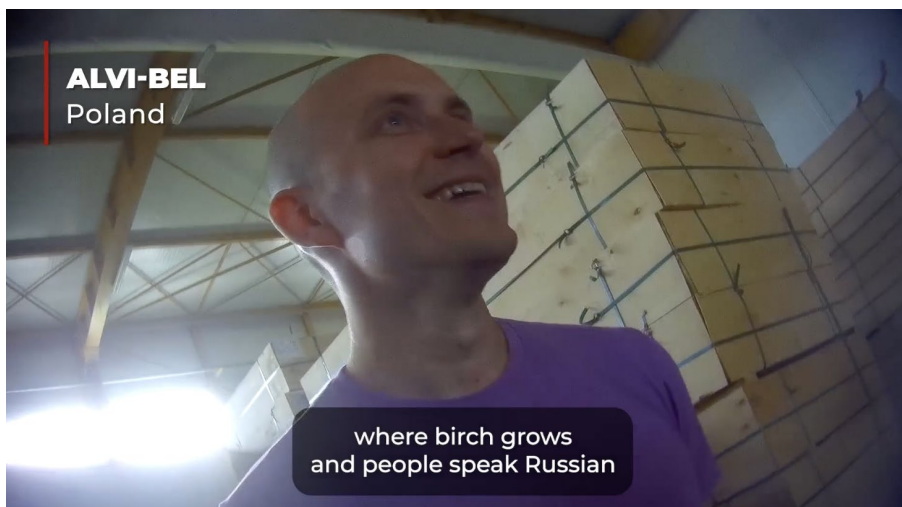
Nagrane: Firmy przyznają, że łamią sankcje i przemycają do UE drewno o łącznej wartości ponad 1,5 miliarda euro.

- Śledztwo wykazało, że do Polski omijając sankcje sprowadzono ponad 6000 ciężarówek rosyjskiej sklejki brzozonej o wartości 669 milionów euro. Polska jawi się jako raj dla przemytników - pomimo twardego stanowiska wobec Rosji przyjmuje sześciokrotnie więcej tego towaru niż jakikolwiek inny kraj..
- Podczas spotkań zarejestrowanych ukrytą kamerą i w wewnętrznych dokumentach firmy zagraniczne i polscy handlowcy przyznają, że omijają sankcje i uczestniczą w handlu nazywanym "żyłą złotą" obejmującym wszystkie 27 państw UE.
- Europejscy producenci zabawek, podłóg i mebli, w tym dostawca Black Red White, jak również największy na świecie producent ścianek wspinaczkowych, również kupują sklejkę brzozoną od eksporterów, którzy przyznali się do obrotu nielegalnym drewnem, ale zaprzeczyli zarzutom.
- Władzom przedstawiono liczne dowody, ale nie powstrzymały one handlu, który obecnie osiągnął poziom bliski rekordowego. Polska podczas pełnienia prezydencji powinna skoordynować działania prowadzące do powstrzymania procederu.
- Earthsight ujawnia, że 7 z 10 największych rosyjskich eksporterów sklejki brzozonej nadal zaopatruje UE. Zyski płyną do kieszeni oligarchów, którzy spotkali się z Putinem w dzień inwazji na Ukrainę. Lasy należące do państwa stanowią główne źródło dochodów rosyjskiej maszyny wojennej.

Embargo/blokada do 00:01 CET 29 stycznia 2025 r.

Researcherzy z brytyjskiej organizacji non-profit Earthsight odkryli kwitnący handel nielegalnym rosyjskim drewnem, rozciągający się na całą Europę i łamiący sankcje wojenne.

W śledztwie [Brzoza splamiona krwią: jak UE handluje nielegalną rosyjską sklejką](#) w licznych nagraniach audio i video pokazują firmy zapewniające stały dopływ rosyjskiej sklejki do UE. Firmy te sprzedają nielegalnie drewno na terenie całego kontynentu, a wśród ich klientów są znani producenci ścianek wspinaczkowych, zabawek, podłóg, mebli i innych produktów.

Earthsight ujawnia, w jaki sposób firmy przemycają rosyjską sklejkę do Europy.

Przez 9 miesięcy organizacja śledcza Earthsight podszywała się pod kupujących i nagrała handlowców, którzy przyznają, że praktyka ta jest nielegalna, nazywają ją „żyłą złotą” i podpowiadają techniki pozwalające uniknąć namierzenia.

Brytyjska organizacja pozarządowa szacuje, że od czasu nałożenia [sankcji](#) w lipcu 2022 r. z Rosji przez kraje trzecie do UE trafiło ponad 500 000 metrów sześciennych „krwawego drewna” o wartości detalicznej przekraczającej 1.5 miliarda euro. Do Polski trafiło ponad 220 tys. metrów sześciennych drewna (co odpowiada 6416 ładunkom ciężarówek), a jego wartość detaliczna wyniosła 669 mln euro.

Import osiągnął w ostatnim czasie jeden z najwyższych poziomów w historii. Każdego dnia do unijnych portów i przejść granicznych dociera ponad 700 metrów sześciennych ładunku, co odpowiada 20 dużym ciężarówkom lub kontenerom transportowym. [Wszystkie 27](#) państw członkowskich UE otrzymuje prawdopodobnie nielegalną sklejkę, przy czym największe jej ilości trafiają do Polski. Kolejne na liście są Niemcy, Hiszpania, Portugalia, Włochy i Estonia.

Sklejka brzoza jest od dawna ceniona w budownictwie ze względu na swoje właściwości konstrukcyjne, a w ostatnich latach jej wykorzystanie w USA i Europie gwałtownie wzrosło. Jest ona stosowana w coraz większej liczbie produktów codziennego użytku i podbija branżę wnętrzarską, a wielu influencerów z mediów społecznościowych i blogów poświęconych designowi zaleca jej stosowanie w [kuchni](#) i [meblach](#).

Śledztwo wykazało, że siedmiu z dziesięciu największych rosyjskich eksporterów sklejki brzoza nadal zaopatruje UE. Dwie z tych firm są powiązane z miliarderni i oligarchami, którzy spotkali się z Putinem w dniu inwazji na Ukrainę. Jeden z nich, Aleksiej Mordaszow, znajduje się na liście sankcji UE, a drugi, Władimir Jewtuszenkow, jest głównym udziałowcem największej rosyjskiej firmy zajmującej się wyрубem drzew. Jak wykazało dochodzenie Earthsight, również białoruskie państwowe firmy ułatwiają handel, a także sprzedają zakazane produkty drewnopochodne do UE.

Drewno ma znaczący udział w rosyjskim PKB i eksporcie. Wszystkie lasy są własnością państwa. Wojsko nawet bezpośrednio kontroluje i czerpie zyski z [lasów](#), które obejmują obszar półtora raza większy od powierzchni Belgii. Earthsight nie zbadało dokładnego pochodzenia rosyjskiego drewna trafiającego do Europy.

Aby zmylić tropy, rosyjskie firmy opowiedziały Earthsight, że szmuglują sklejkę przez kraje trzecie, często Kazachstan czy Turcję. Większość przepływa przez Chiny - firmy z tego kraju nagrane przez Earthsight łamią sankcje w najbardziej bezczelny sposób. Statystyki handlowe i dane celne przeanalizowane przez Earthsight potwierdzają, że biznes kwitnie.

Wiele firm z UE przyznało w nagrywanych rozmowach, że kupują nielegalną rosyjską sklejkę. Choć firmy te zajmują się handlem, sprzedając sklejkę innym, śledztwo ujawnia także nazwy kilku znaczących klientów z UE tych firm, które przyznały się do przemytu rosyjskiej sklejki.

Jednym z takich klientów jest bułgarska firma Walltopia, największy na świecie producent sztucznych ścianek wspinaczkowych i dostawca sprzętu na rundy kwalifikacyjne do Igrzysk Olimpijskich w Paryżu w 2024 r. Szczegóły odpowiedzi od firm wymienionych w raporcie przedstawiamy poniżej.

Kolejnym klientem jest estońska firma Technomar & Adrem, która dostarcza podłogi do sieci hoteli Radisson, Hilton i Marriott. Inni klienci to Werxal w Polsce, który zaopatruje sprzedawcę mebli Black Red White, oraz bułgarski producent zabawek Komfort, który twierdzi, że zaopatruje niektóre z największych firm produkujących drewniane zabawki w Europie. Wśród kupujących są również hiszpańska hurtownia Forest Trafic i włoska Castellana Legnami, producent podłóg. Nie wiadomo, czy kupowali drewno rosyjskie i nie ma dowodów na to, że firmy te świadomie łamały sankcje. Jednakże ustalenia wskazują, że przynajmniej powinny były zachować większą ostrożność w kwestii tego, z kim robią interesy.

Walltopia, Werxal i Black Red White nie odpowiedziały na prośby o komentarz do ustaleń Earthsight. Technomar, Komfort, Forest Trafic i Castellana Legnami zaprzeczają jakimkolwiek nieprawidłowościom.

Od początku 2023 r. Earthsight przekazywało swoje ustalenia władzom w całej UE, ale doniesienia spotkały się z niewielkim odzewem. Egzekwowanie przepisów dalej jest sporadyczne i niewystarczające, aby powstrzymać nielegalny import, a handel obecnie kwitnie. Bruksela jest współodpowiedzialna za brak koordynacji egzekwowania prawa na szczeblu krajowym, stwierdziła organizacja Earthsight, apelując tym samym o silniejsze przywództwo ze strony Komisji Europejskiej. Earthsight apeluje również o modyfikację sankcji na drewno, tak aby objęły one również towary wytworzone z rosyjskiego drewna w krajach trzecich, co ułatwiłoby egzekwowanie przepisów.

Liderka zespołu ds. drewna i sankcji w Earthsight, Tara Ganesh, powiedziała: *„Żądni zysku przemytnicy z łatwością wiozą sklejkę do krajów trzecich, następnie trafia ona do Europy przez łatwiejsze przejścia graniczne. Jest to tak proste, że uważa się, że nawet jedna piąta sklejki brzozonej dostępnej obecnie w Europie to nielegalne, naznaczone krwią drewno rosyjskie. Polska jest główną bramą dla nielegalnego rosyjskiego drewna i powinna wykorzystać swoją obecną prezydencję w UE, aby raz na zawsze położyć kres temu krwawemu procederowi”.*

Koniec

Earthsight to brytyjska organizacja non-profit, która poprzez dogłębne śledztwa ujawnia przestępstwa przeciwko środowisku i społeczeństwu, a także niesprawiedliwość oraz powiązania z globalną konsumpcją.

Blood-stained Birch: exposing the EU trade in Russian conflict ply:

<https://www.earthsight.org.uk/blood-stained-birch>

Kontakty:

Liderka zespołu ds. drewna, sankcji i lasów północnych w Earthsight, Tara Ganesh: taraganesh@earthsight.org.uk

Jack Hunter, konsultant ds. komunikacji w Earthsight: jack@fthe.fr

Można też wysłać wiadomość na ogólny adres: press@earthsight.org.uk

Uwagi:

- Ustalenia Earthsight wskazują, że można założyć, iż cały dodatkowy import sklejki do UE z krajów piorących drewno (Turcja, Kazachstan, Chiny i Gruzja) od momentu wejścia w życie sankcji jest pochodzenia rosyjskiego. W ciągu dwóch lat od lipca 2022 r. do października 2024 r. wynosi on 523 466 metrów sześciennych, z czego 219 771 m³ wjechało do Niemiec. Patrząc na bieżące ceny detaliczne za arkusz sklejki, przeliczone na metry sześciennie, Earthsight szacuje, że wartość importu do UE jako całości przekroczyła 1,5 mld euro.
- Uznając znaczenie branży dla [Rosji](#) i jej sojusznika, [Białorusi](#) oraz powiązanych z tym apeli [społeczeństwa obywatelskiego](#) po inwazji UE nałożyła sankcje na import drewna z tych krajów. Odrębny apel [Najwyższej Rady Ukrainy](#) w 2023 r. wzywa również inne rządy do zakazania tego handlu.
- Aleksiej Mordaszow stoi na czele giganta branży sklejki, firmy Sveza, wiodącego producenta sklejki brzożowej na świecie, natomiast Władimir Jewtuszenkow stoi na czele giganta branży drzewnej, firmy Segezha. Firma macierzysta Segezha, Sistema, została w zeszłym roku objęta sankcjami w USA. Mordaszow i Jewtuszenkow należeli do grupy liderów przemysłu, którzy spotkali się z Putinem, aby omówić skutki sankcji dla rosyjskich firm w dniu inwazji na Ukrainę. [Pod tym linkiem](#) można uzyskać informacje o spotkaniu z dnia 24 lutego 2022 r. [Tutaj](#) można zobaczyć listę uczestników. Według rankingu Forbesa z 2024 r. Mordaszow jest w gronie 100 [najbogatszych ludzi na świecie](#). Został objęty sankcjami przez UE po inwazji na Ukrainę. Obaj mężczyźni próbowali obejść nałożone na nich sankcje, przenosząc większościowe udziały w spółkach Sveza i Segezha lub ich spółkach macierzystych na ręce krewnych lub pełnomocników. Pozostają jednak największymi udziałowcami. Więcej szczegółów i odniesień można znaleźć w raporcie.
- Włoska firma Castellana Legnami zaprzecza jakimkolwiek nieprawidłowościom. Earthsight nie otrzymał żadnej odpowiedzi od Werxal, Black Red White ani Walltopia. Hiszpańska firma Forest Traffic podkreśliła, że jej system należytego nadzoru w zakresie legalności drewna został sprawdzony i zatwierdzony przez właściwe organy hiszpańskie, a także międzynarodową firmę monitorującą Bureau Veritas. Firma ta poinformowała Earthsight, że informacje dostarczane przez jej chińskiego dostawcę podlegały „corocznemu audytowi przez organizacje takie jak FSC” i że padła ofiarą swojego chińskiego dostawcy i „w żaden sposób nie była jego kolaborantem”. Firma Technomar & Adrem poinformowała Earthsight, że niezależne audyty wraz z dokumentami zapewnionymi przez dostawcę wykazały, że zakupiona przez nich sklejka brzożowa została wyprodukowana w Kazachstanie, a surowiec pochodził z kazachskich lasów. Firma poinformowała również, że większość używanej przez nią

sklejki brzozonej jest produkowana na Ukrainie. Pełna wersja odpowiedzi firmy jest dostępna [tutaj](#).